

20081102178

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

У К А З ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА КОМУНИКАЦИИТЕ

Се прогласува Законот за изменување и дополнување на Законот за следење на комуникациите,

што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 1 септември 2008 година.

Бр. 07-3680/1
1 септември 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Трајко Вељаноски, с.р.

ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА СЛЕДЕЊЕ НА КОМУНИКАЦИИТЕ

Член 1

Во Законот за следење на комуникациите („Службен весник на Република Македонија“ број 121/2006), членот 3 се менува и гласи:

„Производство, нудење на продажба, продажба, увоз, извоз, реекспорт или држење на средства за следење на комуникациите не може да се врши без одобрение што го издава Министерството за внатрешни работи.

Одобрението од ставот 1 на овој член се издава врз основа на поднесено писмено барање, во прилог на кое е доставена техничка спецификација на видот и карактеристиките на средствата кои можат да бидат наменети за следење на комуникациите.

Правните лица кои поднесуваат барање за држење на средства за следење на комуникациите во својство на давател на телекомуникациски услуги, покрај техничката спецификација од ставот 2 на овој член доставуваат и податоци за нивната електронска комуникациска мрежа и безбедносен сертификат за правни лица.

Против решението со кое се одбива барањето за издавање одобрение, подносителот на барањето има право на судска заштита.

Одобрението и барањето од ставот 2 на овој член, како и документите и другите материјали доставени во врска со нив, претставуваат класифицирана информација со соодветен степен на класификација, согласно со прописите за класифицирани информации.

Одобрението од ставот 2 на овој член ќе се одземе кога ќе се утврди дека:

- повеќе не се исполнети условите врз основа на кои било издадено одобрението и
- правното лице го злоупотребува одобрението за вршење неовластено следење на комуникациите.

Одобрението издадено од Министерството за внатрешни работи ќе биде поништено кога ќе се утврди дека било издадено врз основа на неточни или непотполни податоци, а подносителот на барањето знаел или требало да знае дека податоците се неточни или непотполни.“

Член 2

Членот 4 се менува и гласи:

„Податоците собрани со овластено следење на комуникациите и регистрите во врска со нив, претставуваат класифицирани информации со соодветен степен на класификација, согласно со прописите за класифицирани информации.

Во текот на постапката, се врши декласификација на податоците од ставот 1 на овој член, доколку се исполнети условите утврдени со посебен закон.“

Член 3

Во член 7 точка 7 по зборот „одбрана“ се става точка, сврзникот „и“ се брише и се додава нова реченица, која гласи: „Министерството за одбрана е овластен орган за следење на комуникациите само во делот на фреквентниот спектар на радио бранови на високи, многу високи и ултра високи фреквенции (HF, VHF и UHF) кои се одредени за потребите на одбраната.“

Точката 8 се брише.

Член 4

Членот 8 се менува и гласи:

„Судот може да нареди следење на комуникациите кога постојат основи на сомневање дека се подготвува, во тек е извршување или е сторено кривично дело за кое е пропишана казна затвор од најмалку четири години, како и за кривични дела за кои постојат основи на сомневање дека се подготвуваат, во тек е извршување или е сторено кривично дело од страна на организирана група, банда или друго злосторничко здружение, заради обезбедување податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, кои на друг начин не можат да се обезбедат или нивното обезбедување би било сврзано со поголеми тешкотии.

Заради обезбедување податоци и докази неопходни за успешно водење на кривичната постапка, кои на друг начин не можат да се обезбедат или нивното обезбедување би било сврзано со поголеми тешкотии, судот може да нареди следење на комуникациите и за кривичните дела од Кривичниот законик:

- неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од членот 215,
- изнуда од членот 258,
- уцена од членот 259,
- перење пари и други приноси од казниво дело од членот 273,
- криумчирање од членот 278,
- царинска измама од членот 278-а,
- злоупотреба на службената положба и овластување од членот 353,
- проневера во службата од членот 354,
- измама во службата од членот 355,
- послужување во службата од членот 356,
- примање поткуп од членот 357,

- давање поткуп од членот 358,
- противзаконито посредување од членот 359,
- незаконито влијание врз сведоци од членот 368-а,
- злосторничко здружување од членот 394,
- терористичка организација од членот 394-а,
- тероризам од членот 394-б,
- кривични дела против државата (Глава XXVIII) и
- кривични дела против човечноста и меѓународното право (Глава XXXIV), како и за кривични дела сторени преку средствата за електронска комуникација.“

Член 5

Во членот 10 став 1 точка 2 по зборот „следење“ се додаваат зборовите: „доколку е познато“.

По точката 2 се додава нова точка 3, која гласи:

„3) податоци со кои поблиску ќе се определи предметот на следење-таргетот (број на телефонска или друга корисничка линија, е-маил адреса и слично) за кое постојат основи на сомневање дека се користи за комуникација, во случај кога сторителот не е познат;“.

Во точката 3 која станува точка 4 зборовите: „сторено кривично дело“ се заменуваат со зборовите: „кривичното дело за кое се бара следење на комуникациите“.

Точката 4 станува точка 5.

Точката 5 која станува точка 6 се менува и гласи:

„6) причините поради кои податоците и доказите на друг начин не можат да се обезбедат или нивното обезбедување би било сврзано со поголеми тешкотии;“.

Во точката 6 која станува точка 7 знакот точка и запирка се заменува со сврзникот „и“.

Точките 7 и 8 се бришат.

Точката 9 станува точка 8.

Во ставот 2 во третиот ред сврзникот „или“ се заменува со сврзникот „и“, а по зборот „предлог“ запирката се заменува со точка, а зборовите до крајот на реченицата се бришат.

Член 6

Членот 11 се менува и гласи:

„За барањето за следење на комуникациите истражниот судија одлучува најдоцна во рок од 72 часа од поднесувањето на барањето.

Ако истражниот судија не се согласи со барањето за следење на комуникациите, се постапува согласно со одредбите на Законот за кривичната постапка со кои е регулирана постапката во случај кога истражниот судија не се согласува со предлог на јавниот обвинител.“

Член 7

По членот 11 се додава нов член 11-а, кој гласи:

„Член 11-а

По исклучок, од членот 11 на овој закон, во итни случаи, кога постои опасност од предизвикување ненадоместлива штета за успешно водење на кривичната постапка, истражниот судија може да издаде усна наредба со која ќе дозволи следење на комуникациите за време од 48 часа, врз основа на поднесено усно барање за следење на комуникациите од страна на надлежниот јавен обвинител.

За поднесеното усно барање за следење на комуникациите од надлежниот јавен обвинител и издадената усна наредба, истражниот судија изготвува службена белешка, што се евидентира во судскиот регистар.

За поднесеното усно барање за следење на комуникациите и издадена усна наредба, надлежниот јавен обвинител:

- веднаш го известува Министерството за внатрешни работи за спроведување на усната наредба,

- изготвува службена белешка и

- веднаш, а најдоцна во рок од 24 часа по добиената усна наредба, доставува писмено барање до истражниот судија, согласно со членот 10 на овој закон.

Министерството за внатрешни работи врз основа на добиеното усно известување од надлежниот јавен обвинител, за спроведување на усно издадена наредба, изготвува службена белешка и веднаш презема мерки за спроведување на наредбата.

Врз основа на поднесеното писмено барање од ставот 3 алинеја 3 на овој член, истражниот судија ќе донесе наредба за следење на комуникациите, најдоцна во рок од 24 часа од неговото поднесување, доколку врз основа на фактите и околностите содржани во барањето оцени дека се исполнети условите од членот 8 на овој закон.

Со наредбата за следење на комуникациите од ставот 5 на овој член, судот ќе дозволи следење на комуникациите за време што е неопходно потребно, но не подолго од 30 дена, вклучувајќи го и времето од 48 часа за кое е издадена усната наредба.

Ако истражниот судија не се согласи со писменото барање од ставот 3 алинеја 3 на овој член, по барањето одлучува кривичниот совет на надлежниот суд согласно со Законот за кривичната постапка.

Ако во рок од 24 часа од усно издадената наредба, надлежниот јавен обвинител не достави писмено барање до истражниот судија, ќе се смета дека не е издадена наредба за следење на комуникациите, што судијата го констатира во службена белешка.

Во случај од ставот 8 на овој член, како и во случај кога кривичниот совет на надлежниот суд го одбил барањето за следење на комуникациите, следењето на комуникациите што се врши врз основа на претходно издадената усна наредба се прекинува врз основа на известување од надлежниот јавен обвинител, а податоците собрани со следењето врз основа на издадената усна наредба, се ништат, согласно со членот 26 на овој закон.“

Член 8

Членот 12 се брише.

Член 9

Во членот 13 став 1 по точката 2 се додава нова точка 3, која гласи:

„3) податоци со кои поблиску ќе се определи предметот на следење-таргетот (број на телефонска или друга корисничка линија, е-маил адреса и слично) за кое постојат основи на сомневање дека се користи за комуникација, во случај кога сторителот не е познат;“.

Во точката 3 која станува точка 4 зборовите: „сторено кривично дело“ се заменуваат со зборовите: „кривичното дело“.

Точката 4 станува точка 5.

Точката 5 која станува точка 6 се менува и гласи:

„6) причините поради кои податоците и доказите на друг начин не можат да се обезбедат или нивното обезбедување би било сврзано со поголеми тешкотии;“.

Точката 6 станува точка 7.

Точките 7 и 8 се бришат.

Точките 9 и 10 стануваат точки 8 и 9.

Ставот 2 се брише.

Ставот 3 кој станува став 2 се менува и гласи :

„Ако во барањето за следење на комуникациите е наведен посебен предлог од членот 10 став 2 на овој закон, наредбата за следење на комуникациите содржи и податоци за домот, другите простории или превозните средства каде што ќе се врши инсталирање, одржување, употреба и отстранување на средствата за следење на комуникациите.“

Член 10

Членот 14 се брише.

Член 11

Членот 15 се менува и гласи:

„Со наредбата за следење на комуникациите истражниот судија ќе дозволи следење на комуникациите за време што е неопходно потребно, но не подолго од 30 дена сметано од денот на нејзиното донесување.

Пред истекот на рокот од ставот 1 на овој член, доколку овластеното лице од членот 9 на овој закон оцени дека има потреба да се продолжи со следење на комуникациите, должно е до надлежниот јавен обвинител да достави посебен извештај во кој ќе ги наведе резултатите од следењето на комуникациите со предлог за продолжување на рокот за следење на комуникациите, во кој посебно ќе ги образложи причините поради кои се предлага продолжувањето.

Ако надлежниот јавен обвинител се согласи со предлогот од ставот 2 на овој член или по сопствена иницијатива оцени дека е потребно да се продолжи со следење на комуникациите, пред истекот на рокот од ставот 1 на овој член должен е писмено да го известува истражниот судија за резултатите од следењето на комуникациите со предлог за негово продолжување со посебно образложение за причините поради кои се предлага продолжување на рокот за следење на комуникациите.

Во случај кога надлежниот јавен обвинител предлага продолжување на рокот за следење на комуникациите пред неговото истекување, истражниот судија може, пред истекот на тој рок да донесе наредба за продолжување на рокот за следење на комуникациите, за време не подолго од 30 дена од денот на истекот на рокот, чие продолжување се предлага.

Продолжување на следење на комуникациите може да се дозволи и по истекот на рокот од ставот 1 на овој член. Во тој случај, јавниот обвинител, по сопствена иницијатива или на предлог на овластеното лице од членот 9 на овој закон должен е до истражниот судија да достави писмен предлог за продолжување на рокот за следење на комуникациите, во кој посебно ќе ги образложи причините поради кои се предлага продолжувањето.

Во случај кога надлежниот јавен обвинител предлага продолжување на рокот за следење на комуникациите по истекот на рокот од ставот 1 на овој член, истражниот судија може најдоцна во рок од три дена од денот на поднесување на предлогот да донесе наредба за продолжување на рокот за следење на комуникациите, за време не подолго од 30 дена.

Истражниот судија може да дозволува продолжување на рокот за следење на комуникациите, најмногу во вкупно траење од една година, сметајќи го и времето определено со првата наредба издадена за следење на комуникациите.

Во случај на несогласување на истражниот судија со предлогот за продолжување на рокот за следење на комуникациите, се постапува согласно со членот 11 став 2 од овој закон.“

Член 12

Членот 17 се менува и гласи:

„Наредбата за следење на комуникациите од членот 16 на овој закон, надлежниот јавен обвинител веднаш ја доставува до министерот за внатрешни работи.

Врз основа на доставената наредба од ставот 1 на овој член, министерот за внатрешни работи со решение определува овластено службено лице, одговорно за спроведување на издадената наредба.“

Член 13

Членот 18 се менува и гласи:

„За време на спроведувањето на наредбата за следење на комуникациите, надлежниот јавен обвинител континуирано ги следи дејствијата што се преземаат во врска со спроведувањето на наредбата и врши увид во сите податоци, списи и други материјали собрани со спроведувањето на наредбата.“

Член 14

Членот 19 се менува и гласи:

„По истекот на рокот определен за следење на комуникациите, одговорното лице од членот 17 на овој закон изготвува и своерачно потпишува посебен извештај во кој се наведува бројот на издадената наредба за следење на комуникациите врз основа на која се следеле комуникациите, податоци во врска со комуникациите што се следени (број на телефонска или друга корисничка линија, е-маил адреса, имиња на лицата меѓу кои се одвивала комуникацијата што се следела, датум и час за секоја комуникација што била следена и слично), транскрипција, односно писмен запис на комуникацијата што се следела и реден број на преносниот медиум (ЦД, ДВД и слично) на следената комуникација. Комуникацијата што се одвива на друг јазик различен од македонскиот јазик се преведува на македонски јазик и неговото кирилско писмо од страна на преведувач.

Преносните медиуми од ставот 1 на овој член се ставаат во запечатена обвивка.

Посебниот извештај од ставот 1 на овој член се доставува до истражниот судија, во рокот определен со наредбата за следење на комуникациите.

Копија од посебниот извештај од ставот 1 на овој член, со преносните медиуми од ставот 2 на овој член, се доставуваат и до надлежниот јавен обвинител, кој преносните медиуми во запечатена обвивка ги чува во специјализирани простории на Јавното обвинителство.“

Член 15

Членот 20 се брише.

Член 16

Во членот 21 став 1 зборовите: „обвивката на списи“ се заменуваат со зборовите: „во кривичната постапка запечатената обвивка од членот 19 став 3 на овој закон“.

Во ставот 2 зборовите: „обвивката на списите“ се заменуваат со зборовите: „запечатената обвивка“.

Член 17

Членот 22 се менува и гласи:

„Надлежниот јавен обвинител, врз основа на посебниот извештај од членот 19 на овој закон и другите расположиви докази и податоци цени дали ќе поднесе барање за спроведување на истрага.

Во случај кога надлежниот јавен обвинител нема да поднесе барање за спроведување на истрага, материјалите собрани со следење на тие комуникации во запечатена обвивка се архивираат и се чуваат во специјализирани простории во Јавното обвинителство на начин и под услови утврдени со прописите за класифицирани информации, се до истекот на законски утврдениот рок за застареност на кривичното гонење за делото за кое било наредено следење на комуникациите.

По истекот на рокот од ставот 2 на овој член, податоците се ништат согласно со членот 26 од овој закон.“

Член 18

Во членот 23 став 1 зборовите: „решението за допуштеност од член 25 на овој закон“ се заменуваат со зборовите: „решение за спроведување на истрага“.

Член 19

Во членот 24 став 1 зборот „повикува“ се заменува со зборот „запознава“, зборовите: „да дојде во судот во рок од осум дена заради запознавање“ се бришат, а зборот „материјалот“ се заменува со зборовите: „посебниот извештај од членот 19 на овој закон“.

Во ставот 2 зборовите: „списите од обвивката“ се заменуваат со зборовите: „посебниот извештај“, зборовите: „бидат дадени“ се заменуваат со зборовите: „биде даден“, а зборот „нив“ се заменува со зборот „него“.

Член 20

Членот 25 се менува и гласи:

„Податоците собрани со следење на комуникациите не можат да се употребат како доказ во кривичната постапка, кога следењето е извршено спротивно на условите или постапката утврдени со овој закон, како и кога следењето не е извршено во согласност со одредбите на Законот за кривичната постапка.

Во случаите од ставот 1 на овој член, податоците се ништат согласно со членот 26 од овој закон, освен во случај кога тие податоци содржат елементи на друго кривично дело.“

Член 21

По членот 25 се додава нов член 25-а, кој гласи:

„Член 25-а

Оригиналниот материјал добиен со спроведувањето на наредбата за следење на комуникациите се чува во специјализирани простории во Министерството за внатрешни работи.

Материјалот од ставот 1 на овој член се чува се до донесувањето на правосилна пресуда во кривичната постапка во која тој материјал се користел како доказ, а потоа се ништат согласно со членот 26 од овој закон.“

Член 22

Членот 26 се менува и гласи:

„Податоците добиени со следење на комуникациите се ништат во случај од членот 22 став 3, членот 25 став 2 и членот 25-а став 2 на овој закон.

Решение за ништење на податоците од ставот 1 на овој член донесува надлежниот судија врз основа на посебно барање.

Барањето од ставот 2 на овој член го доставува надлежниот јавен обвинител или заинтересираното лице.

Ништењето на податоците го врши судија определен од претседателот на судот каде што е водена кривичната постапка во која се користени тие податоци.

За извршеното ништење, судијата изготвува извештај.“

Член 23

Членот 27 се менува и гласи:

„Податоците собрани со следење на комуникациите можат да бидат употребени како доказ и во кривична постапка за друго кривично дело од членот 8 на овој закон, различно од она за кое е наредено следењето.“

Член 24

Во членот 29 став 1 зборовите: „на лице за кое“ се заменуваат со зборот „кога“, а по зборот „дека“ се додава зборот „се“.

Во ставот 2 зборовите: „ако не постои друг начин да се дојде до податоци за таквата активност“ се заменуваат со зборовите: „кога на друг начин не можат да се обезбедат податоци за таквата активност или нивното обезбедување би било сврзано со поголеми тешкотии“.

Ставот 3 се менува и гласи:

„Кога во текот на следењето на комуникациите согласно со ставовите 1 и 2 на овој член, ќе се стекнат сознанија за кривично дело од членот 8 на овој закон, дотогаш собраните податоци можат да се користат како доказ во кривичната постапка и постапката продолжува согласно со одредбите од овој закон.“

Член 25

Во членот 31 став 1 бројот „24“ се заменува со бројот „72“.

Член 26

Во членот 32 зборовите: „членовите 10, 13, 14, 17, 18, 19 и 28“ се заменуваат со зборовите: „членовите 10 и 13“.

Член 27

Во членот 33 став 1 зборовите: „три месеца“ се заменуваат со зборовите: „шест месеца“.

Во ставот 2 зборот „По“ се заменува со зборовите: „Пред и по“, а зборовите: „една година“ се заменуваат со зборовите: „две години“.

Член 28

Во членот 34 став 1 зборовите: „една година“ се заменуваат со зборовите: „пет години“.

Член 29

По членот 39 се додава нова Глава „IV-а. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ“ и нов член 39-а, кои гласат:

„IV-а. ПРЕКРШОЧНИ ОДРЕДБИ

Член 39-а

Глоба во износ од 7% до 10% од вкупниот годишен приход остварен во деловната година што и претходи на годината кога е сторен прекршокот или од вкупниот приход остварен за пократок период од годината што му претходи на прекршокот доколку во таа година правното лице започнало да работи, ќе му се изрече за прекршок на правно лице

ако произведува, нуди на продажба, продава, врши увоз, извоз, реекспорт или држи средства за следење на комуникациите без одобрение на Министерството за внатрешни работи.

За прекршокот од ставот 1 на овој член, глоба во износ од 6.000 до 10.000 евра во денарска противвредност ќе му се изрече и на одговорното лице во правното лице и на трговец поединец.

Средствата наменети за следење на комуникациите ќе се одземат.“

Член 30

Се овластува Законодавно-правната комисија на Собранието на Република Македонија да утврди пречистен текст на Законот за следење на комуникациите.

Член 31

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.